

INTERJÚ BATTÁ ANDRÁSSAL ÉS HORN MÁRTONNAL,
A MAGYAR ZENE HÁZA VEZETŐIVEL.

ÉLMÉNY, TUDÁS ÉS TECHNOLÓGIA ÖSSZHANGJA.

A LIGET PROJEKT KERETÉN BELÜL MEGVALÓSULÓ MAGYAR ZENE HÁZA LESZ AZ EGÉSZ GIGABERUHÁZÁS TALÁN LEGLÁTÁNYOSABB ELEME. A TERMÉSZETTEL SZOROS KAPCSOLATOT LÉTREHOZÓ HÁZ TRANSPARENS KIALAKÍTÁSA, EGYEDI TETŐSZERKEZETE ÉS LEVELES ÁLMENNYEZETE SOU FUJIMOTO TERVEI SZERINT AZ ÉPÜLET BELSEJÉBEN IS OLYAN HATÁST FOG KELTENI, MINTHA A SZABADBAN, A PARKBAN JÁRNÁNK. DE NEMCSAK A JAPÁN SZTÁRÉPÍTÉSZ ÁLTAL MEGÁLMODOTT FORMA, HANEM A HAZAI SZAKEMBEREK ÁLTAL KIDOLGOZOTT TARTALOM IS FIGYELEMRE MÉLTÓNAK ÍGÉRKEZIK. A MAGYAR ZENE HÁZA KÉT VEZETŐJE, BATTÁ ANDRÁS ÉS HORN MÁRTON SEGÍT MEGÉRTENI, MIRŐL SZÓL ÉS HOGYAN MŰKÖDIK MAJD AZ ÚJ INTÉZMÉNY.

Ha a lehető legrövidebben kellene valakinek átadni, mi is lesz a Magyar Zene Háza, mit mondanának?

Horn Márton: Azt, hogy ez az intézmény nem egyszerűen egy újabb koncertterem lesz, sokkal inkább egy új ismeretterjesztő és oktatási központ, amit maga az épület is nagyon jól leképez majd a rajta végigfutó hármastárossal. Itt nemcsak az előadóművészetről lesz szó, ami a földszinti terekben jelenik meg, hanem múzeum- és zenepedagógiáról az emeleten, benne a hiánypótló, kutatóklubként is funkcionáló könnyűzenei könyvtárral, illetve az időszaki és állandó kiállításokról, valamint egy hangdómról, melyek az alagsorban kapnak helyet. Az alap gondolatunk az, hogy elsősorban gyerekeknek, fiataloknak szóljon a ház, és hogy minél több iskolából eljussanak hozzánk a diákok. Ezt egy összetett zenepedagógiai program segíti majd, ami az egész házon végigvezeti a látogatókat. A másik fontos célcsoportunk a családok, akikről azt gondoljuk,

hogy örömmel fogadják majd egy új helyszín programjait Budapest jelenlegi időtöltési lehetőségei mellett. A cél, hogy minél több zenei témájú családi programot tudjunk ajánlani az érdeklődőknek. Persze természetesen a felnőtt korosztálynak is szervezünk majd könnyű- és komolyzenei koncerteket, és lesz egy kisebb szabadtéri színpadunk is egy kiülős kerthelyiséggel, de nem ezen lesz a hangsúly.

Hogyan tud majd az intézmény összhangot teremteni a sokféle közönségigény között?

H.M.: A Magyar Zene Háza nem akar versenyezni a Művészetek Palotájával vagy a Zeneakadémiával, a mi célunk az, hogy olyan emberek is ellátogassanak hozzánk, akik nem feltétlenül állnak napi kapcsolatban a zenével. A zene többé vagy kevésbé mindenki életében jelen van, de mi azt szeretnénk, ha a zenét, a zenélés fontosságát közelebb hozhatnánk a szélesebb közönség mindennapjaihoz is.

Batta András: Ráadásul a zene sokszínű világát szeretnénk megmutatni, amihez ma sem az iskolában, sem máshol nem férnek hozzá kellően a gyerekek, tehát – bár ez elég elcsépett kifejezés, de – szeretnénk értéket is közvetíteni. Így ennek az intézménynek az ismeretterjesztő, oktatási része lesz az igazán hűzágpótló.

Hogyan kell elképzelni azt, ha eljön majd egy iskolás csoport? Milyen lehetőségek lesznek számukra itt a házban?

B.A.: Először is úgy kell felépíteni a programot, hogy a tanároknak már a látogatás előtt is lehetőségük legyen megismerni az intézmény működését, a látogatócsoportok számára pedig széles körű programot kell kialakítani. Egy interaktív és játékos zenei foglalkozás keretében a gyerekek például megismerhetik a hangszerek működését, kipróbálhatják azokat, és átélhetik az együtt zenélés élményét. Az állandó kiállítás részeként egy úgynevezett

hangszersimogató teret is kialakítottunk. A zene történetét interaktívan, szórakoztatva bemutató tárlat csoportokra szabott látogatói útvonal mentén ismerteti a zene világát, történetét az iskolásokkal. A program a földszinten ér véget, ahol a koncertteremben egy rövid zenei előadásra vehetnek részt majd a gyerekek. A hozzánk ellátogató gyerekek egy olyan komplex zenei élményt kapnak majd, ahol saját tapasztalataikon keresztül találkozhatnak a zenével: élő zenét hallhatnak, hangszereket fedezhetnek fel, és közben persze új ismereteket szerezhetnek. A tervezett programról megkérdeztünk pedagógusokat is, akik hozzánk hasonlóan azt hangsúlyozták, hogy a Zene Házának a tanterv kiegészítéseként, a gyerekek bevonásával, szórakoztatva kell új ismereteket adnia a gyerekeknek.

Beszélgünk egy kicsit részletesebben az alagsori terekről! Biztos, hogy sokan nem tudják, mi is az a Hangdóm.

H.M.: Hangdóm kevés van a világon. Az elsőt 1970-ben az oszakai világkiállításon mutatták be Stockhausen speciálisan arra a helyszínre írt darabjával. Ami a Zene Házában készül, az gyakorlatilag egy félgömb alakú, közel 200 hangszórával felszerelt kupaletér, amellyel „hologramszerű” hangtereket lehet létrehozni. Ezt úgy kell elképzelni, mintha egyszer csak egy szimfonikus zenekar közepén állnánk, és tényleg olyan lesz, mintha ott szólnának a hangszerek körülöttünk a térben. Közben pedig a vetített vászonfelületen meg is lehet eleveníteni a helyszíneket.

Ez állandóan látogatható lesz vagy csak speciális programok esetén?

B.A.: A kiállításokhoz kapcsolódó állandó program lesz. Mint egy planetárium, ahová befér majd 50-80 gyerek, akik elsősorban a hangok világát fedezhetik fel. Ez azért is fontos, mert manapság a vizualitás nagyobb hangsúlyt kap, így ez a tér picit visszaadná a hangok méltóságát. Másrészt lehetne ide új műveket is komponálni. Lesznek tehát különálló események, amikor valamit bemutatunk, és persze lesznek az állandó programok is.

Mit lehet tudni az állandó kiállításról?

H.M.: A széles közönség számára is izgalmas, tartalmas, a világ zenéjének történetét átfogó kiállítást készítünk, kiemelve a legfontosabb magyar kapcsolódásokat. Mindezt körülbelül ezer négyzetméteren, ami elsőre talán soknak hangzik, de valójában inkább kevés, ha figyelembe vesszük, hogy egy elképesztően nagy és érdekes történetet szeretnénk részletesen, interaktív módon bemutatni. Elsősorban tehát nem a zenei szakmának szóló kiállítás készül itt, hanem inkább a zenében kevésbé jártas lá-

togatókat szeretnénk szórakoztatva bevezetni a zene világába. András vezetésével meghatároztuk a legfontosabb témaköröket, illetve a részletes tartalmat, most pedig a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem tanáiraival közösen tesszük átélhetővé azokat.

Milyen példák lebegtek a szemetek előtt a kiállítás megtervezésekor?

H.M.: Nagyon fontos szempont volt, hogy időtálló legyen, és eltérjen a megszokott múzeumi élménytől. Így a technológia és persze az egyedi installációk nagy szerepet kapnak majd a kiállításban. A nagy sikerű David Bowie- vagy a most futó Pink Floyd-kiállítások megoldásai jó példák arra, hogyan lehet a technológiát és a tartalmat jól összekapcsolni. Ehhez a két kiállításához hasonlóan például mi is headsetes, navigációs alapú rendszert használunk majd, úgy, hogy azért a látogatók közötti interakció se vesszen el. Az említettek kivételével – sok más egyéb intézmény mellett – szellemiségében követendő példa még a New York-i Cooper Hewitt designmúzeum is.

Hogyan kell elképzelni ennek az állandó zene-történeti kiállításnak a felépítését?

B.A.: A koncepcióknak alapján két nagy tematikán belül összesen hat nagyobb tartalmi egységet alakítottunk ki. A legelső térben a zene őstörténetét, a közös zenélés élményét mutatnánk be, ahol a látogatók maguk is részesei lehetnek az együtt zenélésnek. Ehhez szorosan kapcsolódik majd a népzene, mint az írott zene előtti, folyamatosan jelen lévő zenei hagyomány, amit a születéstől a halálig tartó életúton keresztül ábrázolunk majd, kihangsúlyozva, hogy a zene a mindennapi életünk szerves része. A magyar népzene keresztül mutatjuk meg a zene ősi értelmét is, amelyben nagy segítségünkre van Sebő Ferenc népzene-kutató és az ő hatalmas felhalmozott tudása. Ezt követően fordul át a kiállítás a második nagy korszakra, az írott zenére: a katolikus egyházi zenéből kiindulva megjelenik a többszólamúság, amelyet aztán az emberi érzelmek feltűnése és a barokk opera visz tovább, hogy aztán a nagy zeneszerzők megjelenésével az egyes zenei központokat látogassuk meg. Végül megérkezünk a huszadik századba, ahol a zene piaci terméké válik, a technológia hatása felerősödik és a zene a tömegek szórakoztatására vagy éppen manipulálására is alkalmassá válik. Az úton a világ zene-történetével párhuzamosan a magyar kapcsolódásokat is bemutatjuk Tinódi lantművészetétől kezdve Haydn fertődi munkásságán át egészen a XVIII. századi nagy magyar szerzőkig, aztán Bartók és Kodály XX. századi munkásságáig és napjaink kiemelkedő hazai könnyűzenéjéig.

H.M.: Emellett a technológia az egész kiállítás végig mozgalmal, folyamatosan változó felületet biztosít a tartalomnak. Az interaktívítás, a játékoság, a vizualitással teli élmény mindenhol jellemző lesz. Minden egyes tér egy úgynevezett vezető falal kezdődik, ahol azt emeljük ki, aminek az adott zenei korszakváltás elsősorban köszönhető. Majd a látogatók például olyan „mappingelt” vetítéseket láthatnak, amelyekkel egy adott korszak jellegzetes tereit, helyszíneit, történetét alkothatjuk újra. A kiállítás zárásaként a tervek szerint egy LED-felhő alatt a kiállítás összes elemét egyfajta kakofóniaként egyszerre lehet majd hallani, ezzel azt is jelképezve, hogy mára a zene-történet szinte összes eleme egyszerre fellelhető, megismerhető.

Mi a terv az időszaki kiállításokról?

H.M.: Körülbelül fél évig lesz látható az éppen aktuális tárlat, amely lehet akár egy-egy nagy utazó produkció is, mint amilyen például a már említett Pink Floyd-kiállítás. Kezddésnek a magyar könnyűzene történetével foglalkozunk majd, egészen pontosan annak 1957 utáni időszakával, amely évszámhoz az első magyar könnyűzenei felvétel, Kovács Andor lemeze köthető. Az állandó kiállításához hasonlóan itt is különböző tematikák mentén osztjuk fel a tartalmakat: a diktatúra politikájának zenére gyakorolt hatása mellett a korszak legjelentősebb együtteseit, dalait, klubjait is bemutatjuk majd. A tervek szerint időről időre még aktív, a kiállítás szempontjából jelentős zenekarok is fellépnek a kiállítóterben.

Mi a legfontosabb cél számotokra a Magyar Zene Házával kapcsolatban?

B.A.: Nekem egyértelműen a fiatalok elérése a legfontosabb, szeretném, ha szoros együttműködés jönne létre az iskolákkal, a diákokkal. Számomra a ház zenepedagógiai része – minden más mellett persze – roppant fontos. A jövő közönségének kovácsolása és a szemléletformálás: hogy kinyissuk a zene kapuját a gyerekek előtt.

H.M.: A cél, hogy ezek a tervek 2020-ra úgy valósuljanak meg, ahogyan azt elképeztük, kidolgoztuk: épülettől, kiállításostól létrejövő ez az új, izgalmas és komplex intézmény. ✖